let. Je prodloužené právě o povinnou praxi," vysvětluje Mertlík. Více než polovina studentů ji absolvuje ve Škodovce. „Máme ale dalších 17 partnerských firem. Praktikant se často vrací s nabídkou pracovního místa," poznamenává rektor.

Také Unicorn College je spjatá s firmou. Byla založena technologickou společností Unicorn miliardáře Vladimíra Kováře. Nabízí obory zaměřené na ekonomiku a informační technologie. Výuka je hodně praktická a zohledňuje specifika firmy.

Rozjede se slučování škol

Ačkoliv v Česku fungují čtyři desítky soukromých vysokých škol, jen osm z nich má více než tisíc studentů. Devět škol dokonce nemá dohromady ani dvě stovky studentů. Rektor Vysoké školy hotelové Václav Vinš, který v minulosti působil na ministerstvu školství a v Akreditační komisi, před časem odhadl, že pokud chce škola vyžít jen ze školného, měla by mít alespoň zmíněných tisíc studentů. Ovšem ne všechny soukromé vysoké školy chtějí za každou cenu zvyšovat počty studentů. Třeba na Cevro Institut jich nyní chodí necelých devět stovek. „Chceme si zachovat určitou exkluzivitu, netoužíme mít tisíc nebo více studentů," říká prorektor Cevra Ladislav Mrklas.

Soukromá škola je i první volbou. Třeba Metropolitní univerzita jako jediná v Česku vyučuje obor průmyslové vlastnictví.

Největší mezi soukromými školami je Metropolitní univerzita s více než pěti tisíci studenty, následuje VŠFS s 3700 studenty. Třetí příčku drží UJAK, který nyní navštěvuje 3500 studentů. Přitom ještě v roce 2010 na tuto univerzitu chodilo přes 11 tisíc studentů. Propad populační křivky a rostoucí nabídka volných míst na veřejných školách mají totiž za následek úbytek studentů na soukromých školách. „Počty jejich absolventů klesly v letech 2012 až 2015 o třetinu," srovnává Martin Zelenka.

Navíc se zakladatelé a zřizovatelé soukromých škol nyní často dostávají do věku, kdy zvažují odchod na odpočinek. Hledají nástupce a jsou ochotní školu prodat. Loni se například ostravská Vysoká škola podnikání spojila s pražskou Vysokou školou manažerské informatiky, ekonomiky a práva. Vytvořily novou instituci – Vysokou školu podnikání a práva, která má nyní téměř 2000 studentů. A koncentrace trhu bude pokračovat.

Uchazeč by tak měl počítat s tím, že podání přihlášky na školu, kam chodí méně studentů, znamená určité riziko. Škola se může v průběhu studia sloučit s jinou, hrozí, že bude prodána. Sázka na větší soukromé školy je zpravidla jistější volbou.

Česká škola pro Číňany

Rektorka a zakladatelka VŠFS Bohuslava Šenkýřová láká do Prahy studenty z ciziny.

-TEXT- EVA HNÍKOVÁ -FOTO- MILAN BUREŠ

Druhá největší soukromá vysoká škola v Česku letos ještě nabobtná. Jednak chce Vysoká škola finanční a správní (VŠFS) do Prahy dostat víc studentů ze zahraničí, jednak na podzim „spolkne" menší školu v Karlových Varech.

„Už nyní vzděláváme přes tisíc cizinců, což je rekordní i při porovnání s veřejnými vysokými školami," říká Bohuslava Šenkýřová, rektorka a zakladatelka VŠFS, kterou nyní navštěvuje celkem 3700 studentů. Když podepisuje diplomy, je prý často překvapená, z kolika různých zemí absolventi pocházejí. Nechybí mezi nimi Řecko, Francie, Portugalsko, ale ani Bělorusko, Arménie nebo Kazachstán.

Nyní chce škola, která se zaměřuje především na ekonomické a právní obory, do Česka ve velkém lákat také studenty z Číny. „Letos jsme tady měli na zkoušku skupinu 25 Číňanů, v příštím školním roce jich přijede padesát," říká rektorka. Studují paralelně česko-čínsko-americký bakalářský program zaměřený na ekonomii. Část předmětů absolvují v Číně, část →

na pražské VŠFS a část na univerzitě v americkém Seattlu. Výuka probíhá v angličtině. „Získají titul ve všech třech zemích, což jim otevře cestu k zajímavé kariéře," popisuje novinku Šenkýřová.

Hlavně pro čínské studenty škola nyní otevírá kampus s více než 70 lůžky. Budova za 16 milionů korun vyrostla nedaleko pražského hlavního nádraží, v sousedství Vysoké školy ekonomické. „O prázdninách kampus v rámci letní školy otestují studenti z Mexika," upozorňuje rektorka. Od září se do něj nastěhují Číňané.

Spolknutý konkurent

Vedle lákání cizinců se VŠFS rozroste i o někdejší studenty Vysoké školy Karlovy Vary, která k poslednímu srpnu ukončuje svoji činnost. „Padaly jim počty uchazečů o studium. Částečně to bylo způsobené tím, že se škole nepodařilo akreditovat magisterské programy," vysvětluje Šenkýřová, proč karlovarská škola ukončuje činnost. „Oslovili nás sami, když hledali místo, kde by si jejich studenti mohli dokončit vzdělání," říká Šenkýřová.

Jelikož VŠFS fungovala původně jako obecně prospěšná společnost a nyní je zapsaným ústavem, což je podobná právní forma, nemůže přímo koupit jinou školu. „Ale studenty převezmeme a odkoupíme alespoň majetek karlovarské školy, včetně cenné právnické knihovny a databází studentů i absolventů," popisuje Šenkýřová. V Karlových Varech si tak na místě „spolknutého" konkurenta VŠFS v září vytvoří pobočku. „V regionu nepůsobí žádná soukromá, ale ani veřejná vysoká škola. Lokalitu považujeme za perspektivní," říká.

Naproti tomu škola zavře studijní středisko v Kladně. „Založili jsme ho v roce 2002 a už si odžilo svoje," myslí si rektorka. Zájem o studium na VŠFS v Kladně opadl i proto, že tam začala působit Fakulta biomedicínského inženýrství ČVUT. Navíc studenti z Kladna a přilehlých obcí mohou snadno dojet do Prahy.

Pro letošek škola chystá i proměnu svého statusu. Ze zapsaného ústavu, což je obdoba neziskovky, se má stát akciová společnost. „Neziskovou formu jsme na začátku zvolili, abychom mohli čerpat dotace ze státního rozpočtu. Ale nakonec jsme stejně nic nedostali," říká Šenkýřová. Stávající uspořádání tak škole nic nepřináší a spíše ji svazuje. „Nemůžeme volně nakládat s penězi a investovat je," podotýká. Forma obchodní společnosti je lepší i pro případ, že by škola chtěla kupovat své konkurenty.

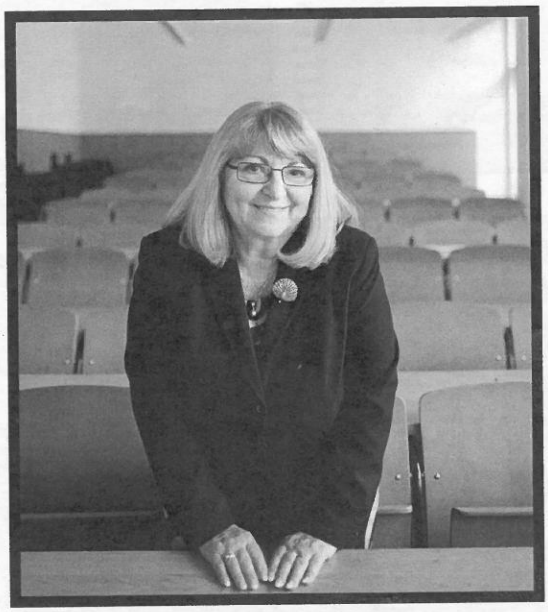

Škola v minulosti neměla problémy s akreditací svých oborů ani s jejím prodloužením. „Je to o lidech. Máme kvalitní pedagogy, sledujeme a hodnotíme jejich osobní rozvoj," vysvětluje Šenkýřová, co stojí za úspěchem. V minulosti na VŠFS vystudovalo několik politiků za dobu kratší, než je běžné. „Je to umělá kauza. Když někdo absolvuje kurz celoživotního vzdělávání nebo studuje na jiné škole, lze předměty uznat a studium zkrátit," říká rektorka. Upozorňuje, že délku studia nyní pečlivě hlídají. Navíc si VŠFS jako jedna z prvních škol pořídila systém pro odhalování plagiátů.

Osudové setkání s Koláčkem

Škola bavilá Bohuslavu Šenkýřovou už od dětství. Školní rok tak jako malá upřednostňovala před prázdninami. „Nebyla jsem úplně normální," říká s úsměvem a popisuje, jak ji sestry, které si s ní neustále musely hrát na školu, nenáviděly.

Později snila o tom, že bude mít jednou vlastní školu. Jenže to v tehdejším Československu nešlo. „Inspirovala mě kamarádka v Itálii, která provozovala jazykovku," vzpomíná. Vystudovala politickou ekonomii a filozofii na Filozofické fakultě UK a po revoluci v letech 1990 až 1993 působila v Komerční bance v odboru vzdělávání a v týmu, který měl na starosti transformaci banky. Tam poznala Antonína Koláčka, který se později podílel na privatizaci Mostecké uhelné společnosti. „Pan inženýr Koláček mě oslovil s nabídkou, zda bych s ním nezaložila Bankovní akademii. Po nějaké době jsem souhlasila," popisuje Šenkýřová.

Vznikla tak střední a později i vyšší odborná škola zaměřená na vzdělávání pracovníků pro bankovní sektor. „Ráda na ty dřevní doby vzpomínám. Jako

první v republice jsme nabízeli maturitu z bankovnictví," říká Šenkýřová. Žáci do lavic usedali ve společenském oblečení. „Chlapci nosili košile, saka, kravaty. Museli být ostříhaní nakrátko a náušnice v uchu u nich nepřicházela v úvahu," popisuje Šenkýřová pravidla, která by dnes středoškolákům přišla absurdní. Na druhé straně však všechny tehdejší studenty dostala na praxi do bank, naučili se perfektně anglicky i německy a zpravidla získali dobrá pracovní místa.

Když zákon v roce 1998 umožnil vytvářet soukromé vysoké školy, připravila Šenkýřová s kolegy projekt a požádala o státní souhlas. Část pedagogů z vyšší odborné školy přešla na nově vzniklou Vysokou školu finanční a správní. Měla formu obecně prospěšné společnosti. Jejími zakladateli byla Bankovní akademie a společnost Synergo Group, která ovládala Mosteckou uhelnou společnost. Ve správní radě školy zasedal třeba Antonín Koláček, šéf Mostecké uhelné Luboš Měkota nebo podnikatel a přítel Václava Klause Peter Kovárčik, později také politik Jiří Paroubek. Zpočátku Šenkýřová řídila Bankovní akademii i vysokou školu. Když časem práce přibývalo, soustředila se hlavně na VŠFS, kde od roku 2006 zastává i funkci rektorky.

Ve správní radě školy zasedal Antonín Koláček, podnikatel a přítel Václava Klause Peter Kovárčik, později také Jiří Paroubek.

Rozvoj Bankovní akademie se ale nezastavil, naopak. „Získali jsme ještě akreditaci pro osmileté gymnázium," říká Šenkýřová. Ani s tím se ale nespokojila a své vzdělávací impérium dále rozšiřovala. „Miluji metodu Montessori, ale tu nemůžete uplatnit na gymnáziu ani na vysoké škole," vysvětluje Šeknýřová, proč do vzdělávacího holdingu přidala ještě základní a mateřskou školu. V bloku domů v pražských Vršovicích dnes sídlí VŠFS, Bankovní akademie i Kouzelné školy. Tak Šenkýřová říká školce a základní škole určené pro děti od první do páté třídy. „Jelikož máme i univerzitu třetího věku, může se u nás člověk vzdělávat od tří třeba do 90 let," podotýká s trochou nadsázky.

Bohuslava Šenkýřová má ráda všechny své školy. „S chutí se zajdu podívat k nejmenším dětem, Bankovní akademie je pro mě srdeční záležitost a vysoké škole v podstatě nyní obětovávám svůj život," hodnotí. Zatím má dost sil pro další práci. Ale až se rozhodne skončit, má v plánu hledat nástupce ve stávajícím týmu. „Mám kolem sebe hodně schopné lidi," říká. Ostatně její syn Emil Šenkýř už nyní vede správní radu školy.

Škola, jež vydělala miliardy

Rektor a majitel UJAK Luboš Chaloupka vydělával na dovzdělávání učitelů, nyní cílí na pečovatele.

-TEXT- EVA HNÍKOVÁ -FOTO- MILAN BUREŠ

Stoupám Roháčovou ulicí na pražském Žižkově a míjím už několikáté dveře s cedulkou „Univerzita Jana Amose Komenského". Svého času největší soukromá vysoká škola v Česku zabírá hned několik bloků zdejších budov. A většina z nich jí i patří. Univerzita Jana Amose Komenského (UJAK) tak představuje mezi soukromými školami, které zpravidla sídlí v pronájmu, výjimku. „Když víte, že budete fungovat dlouhodobě, je lepší si prostory pořídit," vysvětluje rektor a jediný majitel školy Luboš Chaloupka ve své relativně skromné kanceláři v podkroví.

Do školních budov už investoval desítky milionů. Kromě učeben a poslucháren má nyní UJAK vlastní nakladatelství či televizní a rozhlasové studio. „V budoucnu bych rád přikoupil i ubytovací kapacity," plánuje rektor.

Ostatně nedostatkem potřebných peněz rozhodně netrpí. Od svého vzniku v roce 2002 univerzita vydělala téměř dvě miliardy korun. V roce 2010, kdy ji navštěvovalo rekordních 11 tisíc studentů, dosahovala při tržbách 520 milionů korun zisku 300 milionů. Dnes počet studentů klesl na 3500. Škola nabízí hlavně ekonomické, právní →